

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

26.3.2009

B6-0170/2009

PREDLOG RESOLUCIJE

za zaključek razprave o izjavah Sveta in Komisije

v skladu s členom 103(2) poslovnika,

ki ga vlagajo Konrad Szymański, Adam Bielan, Hanna Foltyn-Kubicka, Mirosław Mariusz Piotrowski, Zdzisław Zbigniew Podkański, Wojciech Roszkowski, Inese Vaidere, Ģirts Valdis Kristovskis, Roberts Zile, Ewa Tomaszewska

v imenu skupine UEN

o evropski zavesti in totalitarizmu

B6-0170/2009

Resolucija Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmu

Evropski parlament,

- ob upoštevanju splošne deklaracije Združenih narodov o človekovih pravicah,
- ob upoštevanju resolucije št. 206(III) A o genocidu, ki jo je 9. decembra 1948 sprejela generalna skupščina Združenih narodov,
- ob upoštevanju četrte ženevske konvencije o zaščiti civilistov v času vojne, če so v sovražnikovih rokah in pod vojaško okupacijo tuje sile;
- ob upoštevanju sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice 22. marca 2001 v zadevah Streletz, Kessler in Krenz proti Nemčiji,
- ob upoštevanju resolucije z dne 12. maja 2005 o šestdeseti obletnici konca druge svetovne vojne v Evropi¹,
- ob upoštevanju okvirnega sklepa 2008/913/PNZ z dne 28. novembra 2008 o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije s kazenskopравnimi sredstvi²,
- ob upoštevanju resolucije št. 1481 parlamentarne skupščine Sveta Evrope z dne 26. januarja 2006 o potrebi po mednarodni obsodbi zločinov totalitarnih komunističnih režimov,
- ob upoštevanju predstavitve o zločinih totalitarnih režimov, ki jo je Komisija 8. aprila 2008 organizirala v Bruslju,
- ob upoštevanju resolucij in izjav o zločinih totalitarnih komunističnih režimov, ki so jih sprejeli številni nacionalni parlamenti,
- ob upoštevanju praške deklaracije o evropski vesti in komunizmu, sprejete dne 3. junija 2008,
- ob upoštevanju izjave Evropskega parlamenta ob razglasitvi 23. avgusta kot evropskega dneva spomina na žrtve stalinizma in nacizma, sprejete 22. septembra 2008,
- ob upoštevanju, da je treba urediti poimenovanje koncentracijskih taborišč in taborišč smrti,
- ob upoštevanju sklepa Unescovega odbora za svetovno dediščino št. 31COM 8B.8,
- ob upoštevanju člena 103(2) svojega poslovnika,

¹ Sprejeta besedila: P6_TA(2005)0180.

² UL L 328, 6.12.2008, str. 55.

- A. ker EU temelji na načelih pravne države in spoštovanja človekovih pravic,
- B. ker med te temeljne pravice spada tudi pravičnost, da pa jo dosežemo in uresničimo, je potrebno obsežno zgodovinsko znanje,
- C. ker imajo umori in zaslužnjevanje zaradi agresije, ki sta jo povzročala fašizem in stalinizem, vse značilnosti vojnih zločinov in zločinov proti človečnosti,
- D. ker so bile skrajne oblike totalitarne vladavine, kakršno so izvajale nacistična, fašistična in sovjetska komunistična diktatura, krive naklepnih masovnih zločinov proti milijonom ljudi ter njihovim temeljnim in neodtujljivim pravicam, v obsegu, kakršnega v zgodovini še ni bilo,
- E. ker moramo pomniti živo pričevanje in neomajno držo številnih, ki so se uprli zatiranju, na primer rotamastra Witolda Pileckega – edini, ki je prostovoljno odšel v nacistično taborišče smrti Auschwitz, da bi tam organiziral odporniško gibanje in zbral informacije o masovnih pobojih,
- F. ker je pomembno tudi, da pomnimo tiste, ki so – kot rotamaster Witold Pilecki – dejavno nasprotovali totalitarni vladavini in ki bi morali biti zaradi svoje požrtvovalnosti, zvestobe idealom, časti in poguma zapisani v zavesti Evropejcev kot junaki totalitarne dobe,
- G. ker so zločine genocida izvajale militantne skupine, ki jih je vodila totalitarna ideologija totalitarnih režimov,
- H. ker lahko nevednost in lažni klišeji v zgodovinskem spominu Evropejcev odprejo prostor za nacionalistične in drugačne zlorabe zgodovinskega spomina,
- I. ker je treba učinkovito nastopiti proti potvarjanju zgodovine in poskusom, da bi krivdo za zločin genocida preložili na žrtve,
- J. ker bo lahko samo zgodovinsko zavedna Evropa omogočila, da bomo premagali strahote preteklosti,
- K. ker je treba upoštevati, da potekajo ideološki boji glede tolmačenja nedavne totalitarne zgodovine v Evropi, ali za opravičevanje sovjetskih zločinov ali za izničenje nacističnih,
- L. ker je Svet za pravosodje in notranje zadeve 19. aprila 2007 dosegel dogovor o okvirnem sklepu o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije ter sklenil, da se določbe o kazenski odgovornosti za javno oproščanje ali splošno izničenje zločinov ne razširijo na primere, katerih razlog ni rasizem ali ksenofobija, tako da drugi zločini, na primer totalitarnih komunističnih režimov, ne spadajo v področje uporabe tega dokumenta,
- M. ker je Komisija 8. aprila 2008 organizirala predstavitev o vojnih zločinih, ki so jih zagrešili totalitarni režimi, na kateri sta sodelovala tudi Svet in skupina poslancev Evropskega parlamenta,
 - 1. obžaluje, da sklep Sveta z dne 19. aprila 2007 o okvirnem sklepu o kaznivih dejanjih,

storjena na podlagi rase, barve kože, vere, porekla ali nacionalne ali etnične pripadnosti ne zajema zločinov iz drugih razlogov, na primer zločinov totalitarnih komunističnih režimov;

2. ugotavlja, da genocid, kakršen je bil holokavst, masovni zločini proti človečnosti in obsežno kršenje človekovih pravic, na primer množične deportacije iz baltskih in drugih držav ter Poljske, masovni pomori, kakršna sta bila pomor poljskih častnikov v Katinskem gozdu in častnikov latvijske vojske v Litenu, nastanek in delovanje koncentracijskih taborišč in gulagov ali namerno povzročena lakota v Ukrajini, odrekanje temeljnih pravic svobode izražanja, govora in gibanja ter številni drugi zločini, ki so bili zagrešeni v totalitarnem komunizmu, nikoli niso bili niti ustrezno raziskani niti mednarodno ovrednoteni;
3. poudarja, da čeprav so narodi Evrope, ki so trpeli pod totalitarnima režimoma komunizma in nacizma, močno trudili, da bi premagali njune posledice, mora Evropska unija preiskati in ovrednotiti zločine komunističnega, nacističnega in drugih totalitarnih režimov na tem ozemlju, da bi osvetlili, kaj je bilo zagrešeno proti četrtini evropskih državljanov, in te režime obsodili;
4. opozarja, da so državljani, ki so bili žrtve totalitarnega komunističnega režima, v državah nekdanjega bloka ZSSR še vedno prisiljeni živeti ob nekdanjih mučiteljih in morilcih svojih najbližjih;
5. poudarja, da prebivalci držav, ki so se osvobodile sovjetske okupacije, še vedno trpijo zaradi posledic totalitarnega režima, na primer zaradi rusifikacije, vsiljenih demografskih sprememb v državi in globokih psiholoških težav, ki jih je povzročil režim; poziva, da je treba vse to upoštevati pri odločanju o političnih, družbenih in medetničnih razmerah v teh državah;
6. je zaskrbljen, ker so pripadniki mlajše generacije v nekaterih državah članicah očitno razdeljeni, saj imajo popolnoma različne, celo nasprotno poglede in stališča o evropski zgodovini, ki so jih prevzeli od svoje družine; to bi v prihodnosti utegnilo povzročiti napetosti med temi družbenimi skupinami; je močno zaskrbljen zaradi preslabega poznavanja komunističnih totalitarnih režimov v mnogih delih zahodne družbe, zlasti med mladimi; poziva k večji ozaveščenosti o evropski zgodovini in k vključitvi informacij o tem delu zgodovine v šolske učne načrte;
7. je prepričan, da bi ustrezno ohranjanje zgodovinskega spomina, obsežno prevrednotenje evropske zgodovine in vseevropsko priznanje vse zgodovinskih vidikov sodobne Evrope okrepilo njeno združevanje, saj lahko boljšo prihodnost zgradimo le, če bomo bolje razumeli skupno preteklost, s tem pa bomo tudi preprečili, da bi se totalitarni režimi obnovili;
8. predlaga, naj se 25. maj (obletnica usmrtitve junaka iz Auschwitza rotamastra Witolda Pileckega leta 1948) razglasi za mednarodni dan junakov boja proti totalitarizmu, s čimer bi izkazali spoštovanje vsem, ki so s svojim bojem proti tiranstvu pokazali junaštvo in resnično ljubezen do človeštva; s tem bi prihodnjim generacijam jasno pokazali pravo držo, kadar grozi totalitarno zasužnjenje;

9. meni, da je dojetanje preteklih zločinov in strahot pomemben del aktualnih razprav o demokraciji;
10. poudarja, da zločinov totalitarnega komunističnega režima ne moremo opravičiti in odpustiti zaradi prispevka in zaslug Sovjetske zveze za poraz nacističnega režima; obenem poudarja, da je nesprejemljivo, da Ruska federacija sprejme zakonodajo, po kateri kaznuje vsakogar, ki želi analizirati dogodke druge svetovne vojne z drugega vidika, kot je bilo v navadi v minulih desetletjih;
11. poziva Komisijo in Svet, naj konkretno ukrepata in zagotovita, da bodo pri nadaljnjem delu za skupen pristop EU do zločinov totalitarnih režimov upoštevani rezultati predstavitve 8. aprila 2008, ki so objavljeni v ustreznem dokumentu,
12. poziva Komisijo in vlade držav članic, naj podprejo izvajanje obstoječih mednarodnih pravnih instrumentov, da bi obsodili, preganjali in kaznovali hude zločine proti človečnosti, kakršni so genocide in zločini proti človečnosti;
13. poziva Svet in Komisijo, naj poiščeta pravne instrumente za vzpostavitev ustreznega okvira in postopkov za raziskave in ocene zločinov komunističnih, nacističnih in drugi totalitarnih režimov na ravni EU; poudarja, da bi morala ta pravna orodja na mednarodnem pravu in sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice ter nürnberškega tribunala;
14. poudarja, da je mednarodna skupnosti odgovorna za spremljanje obveznega pregona povzročiteljev genocida, in opominja, da je ustanovitev posebnih ustanov pregona v več državah članicah del mednarodnega prizadevanja, da se konča nekaznovanost za organizirane masovne poboje;
15. poziva k ustanovitvi evropskega raziskovalnega inštituta, ki naj bi obravnaval najpomembnejše dogodke v evropski zgodovini 20. stoletja, vključno z nepriznanimi ali pozabljenimi zločini ali kršitvami človekovih pravic in drugih mednarodnih obveznosti, s poglobljenimi raziskavami in ugotavljanjem dejstev, ugotavljanjem odgovornosti, vrednotenjem pravnih in moralnih vidikov in po potrebi pravnim ukrepanjem;
16. predlaga, naj se 23. avgust razglasi za evropski dan spomina na žrtve totalitarnih režimov;
17. poziva Svet in Komisijo, naj storita vse potrebno za ustrezno poimenovanje nemških in sovjetskih koncentracijskih taborišč in taborišč smrti in s tem preprečita prelaganje krivde za genocid na žrtve;
18. naroča svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic.